“Zelensky moet hopen dat Trump boos wegloopt”

Poetin en Trump tijdens een eerdere ontmoeting in 2019. “Poetin bespeelt Trump als een viool.”
©
Afp

Thibaut Renson

VS - Waarom gaan de Amerikaanse president Trump en zijn Russische collega Poetin elkaar in Alaska ontmoeten? Is de Oekraïense president Zelensky nu welkom of niet? En wat mogen we ervan verwachten? Alle vragen over de nakende historische ontmoeting beantwoord.

Wat staat er te gebeuren?Vrijdag komen Donald Trump en Vladimir Poetin samen in Alaska om een “vredesvoorstel” te bespreken voor de oorlog in Oekraïne. Het is de eerste keer sinds de Russische invasie van 2022 dat de Amerikaanse president aan de tafel zit met zijn Russische collega. In februari dit jaar hebben Trump en Poetin wel eens met elkaar gebeld.Waarom in Alaska?Een officiële uitleg daarover kwam er niet, maar het is alvast opvallend aangezien de eerdere (mislukte) gesprekken over een staakt-het-vuren in Turkije en Saudi-Arabië hebben plaatsgevonden (waar enkel afgevaardigden aanwezig waren, niet de presidenten zelf). De keuze voor Alaska is alvast de keuze voor het Amerikaanse stuk grond dat het dichtst bij Rusland ligt. En: ooit van Rusland was. In 1867 kocht Amerika het van de Russische tsaar voor 7,2 miljoen dollar, dat is minder dan 5 eurocent per hectare.”Trump heeft ervoor gekozen Poetin te ontvangen in een deel van het voormalige Russische rijk”, schreef Michael McFaul, Amerikaans ambassadeur in Rusland onder Obama, op X. “Ik vraag me af of hij weet dat Russische nationalisten beweren dat het verlies van Alaska, net als Oekraïne, een slechte deal voor Moskou was die hersteld moet worden.”Waarom onderhandelt Zelensky niet mee over vrede voor zijn land?Omdat Poetin dat niet wil, en Trump daar niet op

aandringt. Dat er in Alaska een plan uitgewerkt wordt “over de hoofden” van de Oekraïners, is precies wat het Kremlin voor ogen heeft. En wat Zelensky vreest. Het Witte Huis zou “niet volledig uitsluiten” dat Zelensky “in sommige vergaderingen” op de top in Alaska uitgenodigd wordt, ná de ontmoeting tussen Trump en Poetin.Is Europa ook niet welkom?Nee, al hadden Europese leiders dat graag anders gezien. “Europeanen zullen onvermijdelijk deel uitmaken van de oplossing”, plaatste de Franse president Emmanuel Macron op sociale media naar aanleiding van de Alaska-top. Er volgde een gezamenlijke verklaring van Europese leiders waarin ze zich verzetten tegen een deal die op Russische leest geschoeid is. Zij vragen Trump om meer druk te zetten op Poetin, maar in realiteit is Europa veroordeeld tot toekijken aan de zijlijn, met lede ogen.Wat ligt er op tafel? Het doel is om een “vredesvoorstel” te bespreken dat minstens tot een staakt-het-vuren of zelfs tot het beëindigen van de oorlog in Oekraïne moet leiden. Maar de voorwaarden die Rusland daaraan verbindt, zijn voor Oekraïne volstrekt onverteerbaar.Wat zijn Poetins eisen?Rusland wil de controle over de Krim en de volledige Donbas (de provincies Loehansk en Donetsk), wat ook gebied omvat dat Rusland vandaag niet bezet. Of Poetin ook de provincies Cherson en Zaporizja zou eisen, een gebied dat Rusland vandaag deels inneemt, is onduidelijk. Volgens sommige bronnen zou het Kremlin bereid zijn die gebieden niet (of niet volledig) op te eisen, in ruil voor de hele Donbas dus.Naast de inname van Oekraïens grondgebied eist Rusland ook een formele belofte dat Oekraïne niet zal toetreden tot de NAVO, geen westerse troepen zal huisvesten en geen leger opbouwt dat Rusland bedreigt. Wat is Trumps agenda?Die wil “vrede”, maar profileert zich niet echt als de grootste verdediger van de Oekraïense belangen. “Er zal wat grondgebied geruild worden, ten voordele van beide partijen”, kondigde Trump aan. Hoe dat “ruilen” (ook) in het voordeel van Oekraïne kan zijn, is zeer de vraag. Meer nog, van “ruilen” kan geen sprake zijn, want Oekraïne bezit of bezet geen Russisch grondgebied.“Als ik Zelensky was, ik zou zeer ongerust zijn”, zegt Amerikakenner Frans Verhagen. “Trump benadert dit als een vastgoeddeal: alsof het niet om mensenlevens maar onroerend goed gaat.” Daarbij is de vrees dat Trump zich kost wat kost wil profileren als “vredestichter”, wat die vrede dan ook moge inhouden voor Oekraïne. Sommige analisten noemen deze top dan ook “een ramp voor Oekraïne”.Welke uitkomst kunnen we verwachten?“Over Oekraïne kunnen Trump en Poetin helemaal niks beslissen”, zegt Verhagen. “Als er een deal komt tussen Trump en Poetin waarbij Oekraïne grondgebied moet afstaan, zal Zelensky dat niet aanvaarden. Dus zal dat op het slagveld ook helemaal geen effect hebben.” Is Poetin nu al de winnaar van deze ontmoeting?“Absoluut”, zegt Verhagen, die het heeft over “Poetin die Trump als een viool bespeelt”. Het feit dat Poetin met Trump kan samenzitten – zonder Zelensky – is een overwinning op zich. Zelfs al baart de top een muis en blijft de oorlog verdergaan, dan is dat beter nieuws voor Rusland dan voor Oekraïne – aangezien Rusland een groter leger en grotere economie heeft. Poetin kan zelfs dromen van een deal met Trump, die Trump vervolgens probeert op te leggen aan Zelensky. En zelfs als dat niet lukt, is dat geweldig nieuws voor Poetin: het drijft Trump en Oekraïne (en Europa) helemaal uiteen. “Dan kan Poetin zeggen aan Trump: *Zie je wel, Oekraïne is het probleem, niet wij”,* aldus Verhagen.Is er een scenario waar Oekraïne wel wat bij wint?“Zelensky moet hopen dat Trump boos wegloopt van de onderhandelingstafel en iets heeft van: *met die Poetin valt niet te onderhandelen.* Een harde Amerikaanse houding, dat is de enige manier waarop Rusland bewogen kan worden richting een akkoord dat aanvaardbaar is voor Oekraïne”, aldus Verhagen.